

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2013-2014

1er AVRIL 2014

Projet de loi portant des dispositions diverses concernant la procédure devant le Conseil du contentieux des étrangers et devant le Conseil d'État

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE L'INTÉRIEUR ET
DES AFFAIRES ADMINISTRATIVES
PAR
MME MATZ

I. INTRODUCTION

Le projet de loi qui fait l'objet du présent rapport et qui relève de la procédure bicamérale obligatoire, a été déposé initialement à la Chambre des représentants en

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2013-2014

1 APRIL 2014

Wetsontwerp houdende diverse bepalingen met betrekking tot de procedure voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen en voor de Raad van State

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR
DE BINNENLANDSE ZAKEN EN VOOR DE
ADMINISTRATIEVE AANGELEGENHEDEN
UITGEBRACHT DOOR
MEVROUW MATZ

I. INLEIDING

Het wetsontwerp dat hier wordt behandeld en dat onder de verplicht bicamerale procedure valt, werd oorspronkelijk op 13 maart 2014 in de Kamer van

Composition de la commission / Samenstelling van de commissie :

Président / Voorzitter : Philippe Moureaux.**Membres / Leden :**

N-VA	Huub Broers, Bart De Nijn, Inge Faes, Wilfried Vandaele.
PS	Mohamed Daif, Willy Demeyer, Philippe Moureaux.
MR	Alain Courtois, Gérard Deprez.
CD&V	Dirk Claes, Johan Verstreken.
sp.a	Dalila Douifi, Fatma Pehlivan.
Open Vld	Guido De Padt.
Vlaams Belang	Yves Buysse.
Écolo	Cécile Thibaut.
cdH	Vanessa Matz.

Suppléants / Plaatsvervangers :

Frank Boogaerts, Patrick De Grootte, Lieve Maes, Elke Sleurs, Sabine Vermeulen.
Philippe Mahoux, Fatiha Saïdi, Louis Siquet, Fabienne Winckel.
Armand De Decker, Christine Defraigne, Richard Miller.
Wouter Beke, Sabine de Bethune, Els Van Hoof.
Bert Anciaux, Leona Detiège, Jan Roegiers.
Martine Taelman, Yoeni Vastersavendts.
Filip Dewinter, Bart Laeremans.
Benoit Hellings, Zakia Khattabi.
Francis Delpérée, André du Bus de Warnaffe.

*Voir :***Documents du Sénat :****5-2816 - 2013/2014 :**

N° 1 : Projet transmis par la Chambre des représentants.

*Zie :***Stukken van de Senaat :****5-2816 - 2013/2014 :**

Nr. 1 : Ontwerp overgezonden door de Kamer van volksvertegenwoordigers.

tant que projet de loi du gouvernement le 13 mars 2014 (doc. Chambre, n° 53-3445/1).

Il a été adopté par la Chambre des représentants le 27 mars 2014 par 113 voix contre 10.

Il a été transmis au Sénat le 28 mars 2014.

La commission a examiné le projet au cours de ses réunions du 25 mars et du 1er avril 2014.

II. EXPOSÉ INTRODUCTIF DE MME MAGGIE DE BLOCK, SECRÉTAIRE D'ÉTAT À L'ASILE ET LA MIGRATION, À L'INTÉGRATION SOCIALE ET À LA LUTTE CONTRE LA PAUVRETÉ

Mme Maggie De Block, secrétaire d'État à l'Asile et la Migration, à l'Intégration sociale et à la Lutte contre la pauvreté, explique que le projet de loi comporte deux volets.

Le premier volet concerne la réforme de la procédure d'extrême urgence devant le Conseil du Contentieux des étrangers (CCE). Ces dispositions visent à éviter l'introduction de recours tardifs. Il est ainsi donné suite à l'accord de gouvernement, qui prévoit ce qui suit: «Si la procédure de retour volontaire n'aboutit pas, le retour forcé vers le pays d'origine sera mis en œuvre. On améliorera le respect des droits de l'étranger qui séjourne en centre fermé lors de son éloignement notamment en veillant à ce que celui qui va être éloigné et son avocat soient prévenus au moins quarante-huit heures avant une première tentative d'éloignement. Le gouvernement établira dans ce cadre une procédure permettant d'éviter l'introduction de recours tardifs.»

Dans le même temps, la réglementation est mise en conformité avec la jurisprudence de l'arrêt M.S.S. (arrêt *M.S.S. c/ Belgique et la Grèce*, 21 janvier 2011, n° 30696/09). Cette procédure concerne un demandeur d'asile afghan qui a été éloigné en Grèce.

Le deuxième volet du projet de loi vise à renforcer l'unité de la jurisprudence tant du Conseil du Contentieux des étrangers que du Conseil d'État.

D'une part, le texte à l'examen porte à un niveau acceptable la charge de travail du Conseil du Contentieux des étrangers :

— en s'attaquant à l'usage abusif fait de la procédure d'extrême urgence, lorsqu'un recours tardif est introduit contre un éloignement prévu;

volksvertegenwoordigers ingediend als wetsontwerp van de regering (stuk Kamer, nr. 53-3445/1).

Het werd op 27 maart 2014 aangenomen door de Kamer van volksvertegenwoordigers, met 113 tegen 10 stemmen.

Het werd op 28 maart 2014 overgezonden aan de Senaat.

De commissie heeft het voorstel besproken tijdens haar vergaderingen van 25 maart en 1 april 2014.

II. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR MEVROUW MAGGIE DE BLOCK, STAATS-SECRETARIS VOOR ASIEL EN MIGRATIE, MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE EN ARMOEDEBESTRIJDING

Mevrouw Maggie De Block, staatssecretaris voor Asiel en Migratie, Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding, legt uit dat het wetsontwerp twee luiken bevat.

Het eerste luik van het wetsontwerp betreft de hervorming van de procedure van uiterst dringende noodzakelijkheid (UDN) bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (RvV). De bepalingen hebben tot doel de laattijdige indiening van beroepen te vermijden. Aldus wordt uitvoering gegeven aan het regeerakkoord, waarin wordt bepaald: «Als de procedure van vrijwillige terugkeer faalt, zal worden overgegaan tot een gedwongen terugkeer naar het land van herkomst. De rechten van de vreemdeling die in een gesloten centrum verblijft, zullen bij zijn verwijdering beter worden geëerbiedigd met name door ervoor te zorgen dat diegene die moet worden verwijderd en zijn advocaat minstens achtenveertig uur voor een eerste uitzettingspoging verwittigd worden. De regering zal in dit kader in een procedure voorzien om de laattijdige indiening van beroepen te vermijden.»

Tegelijk wordt de regelgeving in overeenstemming gebracht met de jurisprudentie van het arrest M.S.S. (arrest *M.S.S. t/ België en Griekenland*, 21 januari 2011, nr. 30696/09). Het gaat in die procedure om een Afghaanse asielzoeker die verwijderd werd naar Griekenland.

Het tweede luik van het wetsontwerp beoogt een versterking van de eenheid van rechtspraak zowel bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen als bij de Raad van State.

Eenzijds wordt de werklast voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen naar een aanvaardbaar niveau gebracht door :

— het misbruik van de UDN-procedure aan te pakken, wanneer een laattijdig beroep wordt ingediend tegen een geplande verwijdering;

— en réduisant le formalisme et en se conformant à l'arrêt M.S.S. de la Cour européenne des droits de l'homme (CEDH), avec comme conséquence un recours suspensif de plein droit et un examen complet du grief sur la base de l'article 3 de la Convention européenne des droits de l'homme (interdiction de la torture, des traitements inhumains ou dégradants).

D'abord, le projet introduit un délai de recours raisonnable dans la loi. Ainsi, le juge peut statuer plus facilement et plus efficacement si le recours est introduit tardivement. Dans l'hypothèse d'une première décision d'éloignement (un ordre de quitter le territoire ou OQT), le délai pour introduire un recours d'extrême urgence est de dix jours. À partir de la deuxième décision d'éloignement, le délai est ramené à cinq jours.

Si le recours introduit est manifestement tardif, le Conseil du Contentieux des étrangers statuera selon une procédure accélérée.

D'autre part, le Conseil du Contentieux des étrangers se focalisera sur le caractère fondé du recours.

La condition de recevabilité du «préjudice grave difficilement réparable» est en tout cas remplie si le requérant a prouvé l'existence d'un problème lié aux droits de l'homme. Les règles ont également été assouplies afin de pouvoir évaluer tous les éléments soumis concernant un problème touchant aux droits de l'homme.

La secrétaire d'État explique que l'unité de la jurisprudence du Conseil du Contentieux des étrangers et du Conseil d'État est améliorée par :

— l'instauration des «chambres réunies» au niveau du Conseil du Contentieux des étrangers;

— une application plus large des «chambres réunies» au niveau du Conseil d'État.

Deux sujets ont été ajoutés en commission de la Chambre des représentants, à savoir :

1. La procédure de recours en cas de demandes d'asile introduites par des ressortissants de pays sûrs et en cas de demandes multiples

La procédure de recours en annulation auprès du Conseil du Contentieux des étrangers a été annulée pour les ressortissants de pays sûrs dont la demande d'asile a été rejetée par le CGRA (arrêt de la Cour constitutionnelle, 16 janvier 2014, n° 1/2014). La Cour a estimé que la différence de traitement réservée aux demandes selon qu'elles émanent de ressortissants de pays sûrs ou non sûrs constitue une violation du principe d'égalité.

— het formalisme terug te dringen en zich te conformeren aan het M.S.S.-arrest van het Europees Hof voor de rechten van de mens (EHRM), met als gevolg een automatisch schorsend beroep en een volledig onderzoek van de grief op basis van 3 EVRM (verbod op foltering, onmenselijke of vernederende behandeling).

Eerst en vooral voegt het ontwerp een redelijke termijn voor het beroep in de wet in. Aldus zal de rechter makkelijker en efficiënter kunnen beslissen als het beroep laattijdig wordt ingediend. In de hypothese van een eerste beslissing tot verwijdering (een bevel om het grondgebied te verlaten of BGV) bedraagt de termijn voor het indienen van een UDN-beroep tien dagen. Vanaf de tweede beslissing tot verwijdering wordt de termijn gereduceerd tot vijf dagen.

Indien het ingediende beroep manifest laattijdig is, zal de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen beslissen aan de hand van een versnelde procedure.

Anderzijds zal de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen zich focussen op de gegrondheid van het beroep.

De ontvankelijkheidsvoorwaarde van het «moeilijk te herstellen ernstig nadeel» is in elk geval vervuld indien de verzoeker een probleem heeft aangetoond op het vlak van de mensenrechten. Ook de regels worden versoepeld om alle voorgelegde elementen met betrekking tot een probleem over de mensenrechten te kunnen beoordelen.

De staatssecretaris legt eveneens uit dat de eenheid van de rechtspraak bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen en de Raad van State wordt verbeterd door :

— invoering van «verenigde kamers» op het niveau van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen;

— ruimere toepassing van «verenigde kamers» op het niveau van de Raad van State.

Tijdens de commissie in de Kamer van volksvertegenwoordigers werden twee onderwerpen toegevoegd, met name :

1. De beroepsprocedure asiel met betrekking tot veilige landen en met betrekking tot meervoudige asielaanvragen

De beroepsprocedure (bevoegdheid van annulatie) bij de RVV werd vernietigd voor onderdanen van veilige landen van wie de asielaanvraag werd afgewezen door het CGVS (arrest van het Grondwettelijk Hof, 16 januari 2014, nr. 1/2014). Er werd geoordeeld dat de verschillende behandeling van aanvragen uit veilige landen en niet-veilige landen een schending van het gelijkheidsbeginsel inhoudt.

Il s'impose par conséquent d'amender la réglementation. La majorité a déposé une série d'amendements visant à garantir à nouveau la sécurité juridique nécessaire dans ce domaine également et à raccourcir la durée des procédures. Il y va de l'intérêt du justiciable, qui est ainsi rapidement fixé sur son sort.

Les amendements sont donc en phase avec la politique menée.

2. Amendements techniques à la législation sur le Conseil d'État

Il s'agit d'amendements techniques visant à lever les ambiguïtés créées par les lois modificatives des 6 et 20 janvier 2014.

III. DISCUSSION DES ARTICLES ET VOTES

Art. 1er à 32

Les articles 1er à 32 n'appellent pas de discussion et sont successivement adoptés à l'unanimité des 10 membres présents.

L'ensemble du projet de loi est adopté par 10 voix et 1 abstention.

La rapporteuse,
Vanessa MATZ.

Le Président,
Philippe MOUREAUX.

*
* *

**Le texte adopté par la commission
est identique au texte du projet
transmis par la Chambre
des représentants
(voir le doc. Chambre, n° 53-3445/4).**

Er is dus bijsturing van de regelgeving vereist. De meerderheid heeft een aantal amendementen ingevoegd die ook op dat gebied opnieuw voor de nodige rechtszekerheid zorgen en tegelijk de duurtijd van de procedures inkorten. Dat is in het belang van de rechtszoekende, die aldus snel duidelijkheid krijgt over zijn lot.

De amendementen liggen bijgevolg in de lijn van het gevoerde beleid.

2. Technische amendementen op de «Raad van State»-wet

Het betreft technische amendementen die ertoe strekken de onduidelijkheid weg te nemen die werd veroorzaakt door de wijzigende wetten van 6 en 20 januari 2014.

III. BESPREKING VAN DE ARTIKELEN EN STEMMINGEN

Art. 1 tot 32

Over de artikelen 1 tot 32 worden geen opmerkingen gemaakt en ze worden achtereenvolgens eenparig aangenomen door de 10 aanwezige leden.

Het wetsontwerp in zijn geheel wordt aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

De rapporteur,
Vanessa MATZ.

De voorzitter,
Philippe MOUREAUX.

*
* *

**De door de commissie aangenomen tekst
is dezelfde als de tekst van het door
de Kamer van volksvertegenwoordigers
overgezonden ontwerp
(zie stuk Kamer, nr. 53-3445/4).**